

Woensdag 17 november 1915 – ochtendeditie

Het briefverkeer tussen Duitsland en het Belgische district Brugge is thans toegelaten. Tot dit district behoren de plaatsen Assebroek, Brugge, Koolkerke, Damme, Dudzele, Loppem, Male, Meetkerke, St.-Andries, St.-Kruis, St.-Michiels en Sijsele.

Uit Brussel.

De gouverneur van Brussel heeft, naar wij in de Echo de la Presse lezen, op 12 dezer de volgende verordening uitgevaardigd:

Met verwijzing naar mijn bekendmaking van 16 oktober 1915, breng ik ter kennis van het publiek, dat na de 25^e oktober in verschillende wijken van Groot-Brussel nog wapens en munitie zijn gevonden. Ook is officieel vastgesteld, dat de aanvallen van vijandelijke vliegers op Duitse luchtschiploodsen en vliegvelden in de omgeving der stad, door inlichtingen van inwoners uit Groot-Brussel werden uitgelokt, mogelijk gemaakt en begunstigd.

Overeenkomstig mijn waarschuwing verklaar ik de vroeger afgelegde belofte, dat bij de bevolking van Groot-Brussel geen Duitse troepen zullen worden ingekwartierd, thans ongeldig.

Zover de militaire maatregelen het toelaten, zullen eerst de huizen bezet worden van naar het buitenland vertrokken Belgen of van onderdanen van met Duitsland in staat van oorlog zijnde landen.

In Belgische bladen vinden wij de volgende, door de Duitse gouverneur-generaal in België uitgegeven “verordening betreffende benutting van beenderen en andere dierlijke stoffen”:

Art. 1. Ruwe en gekookte beenderen, verder horens en voeten van slachtvee, die in openbare slachthuizen en burgerslachterijen als

afval voorkomen, mogen niet vernietigd noch verwijderd worden. Zij moeten wegens gelijkmatige benutting verzameld en aan de door de “Oelcentrale” aangeduide opkopers afgeleverd worden. De “Oelcentrale” stelt passende prijzen vast, die bij de aflevering betaald worden.

Deze bepalingen zijn overeenkomstig op beendergort, beendermeel, beendervet en beenderolie van toepassing.

Art. 2. De in België voorhanden stapels van onder art. 1. Vermelde stoffen moeten bij de “Oelcentrale” voor 10 november 1915 schriftelijk aangegeven worden. Aangiften van vers voorkomende of naar België ingevoerde stapels moeten binnen twee weken na het ontstaan of invoeren gedaan worden.

De aangifteplicht strekt zich niet uit op stapels in het bezit van dezelfde persoon, die 100 kg niet te boven gaan; de verplichting ontstaat eerst voor stapels boven 100 kg.

Het bewijs der gedane aangifte kan alleen door een getuigschrift der “Oelcentrale” geleverd worden.

Art. 3. Verplicht tot de onder art. 2 voorgeschreven aangifte zijn:

1. De eigenaar,
2. De bezitter of stapelhouder,
3. Al wie gerechtigd is tot eigen of vreemde bate over deze waren te beschikken.

De aangifte door een dezer personen ontslaat daarvan de andere.

Art. 4. Uitzonderingen op de bepalingen van deze verordening kan de “Oelcentrale” toestaan.

Art. 5. Overtredingen van de voorschriften van deze verordening worden met ten hoogste 5000 mark en met ten hoogste drie maanden gevangenis of met een van beide gestraft. Daarbij worden de niet aangegeven warenstapels aangeslagen.

Bevoegd zijn de krijgsrechtbanken en krijgsoverheden.

Woensdag 17 november 1915 – avondeditie

Het 2^e Belgische regiment jagers te voet.

Wij ontlenen teug aan de (Belgische) Legerbode:

In goede orde, en zonder enige verwarring, bereikten de twee bataljons eerst het kruispunt, de estaminet Lettenberg, waar de weg naar Oostkerke de grote baan van Diksmuide naar Pervijze kruist. Maar vanaf dit ogenblik werden zij door het verschrikkelijke vuur van de vijandelijke zware artillerie bestookt.

Ten westen van Beerst geplaatst, buiten het bereik van onze dappere kleine kanonnen, zonden de zware Duitse stukken een hagel van hun helse marmitten op de streek in de nabijheid van de spoorweg, waar de ontploffingen zonder een ogenblik verpozing op elkaar volgden, te midden van het oorverdovende gedonder als van een losbarstende vulkaan. Een verschrikkelijke dam van vuur verhief zich voor onze jagers, en vormde zo een dodelijke strook die men nochtans kost wat kost moest doortrekken. En majoor Leblanc, een ogenblik het hart beklemd bij de gedachte aan het gevaar waaraan zijn mannen gingen bloot staan, gaf het bevel vooruit te trekken.

Met luitenant Jamir aan het hoofd, een dappere, wiens ziel reeds in het vuur van zoveel gevechten was gestaald, trok het peloton

verkenners van de compagnie Tavier zonder aarzelen over de spoorwegovergang en tirailleursgewijze verspreid rukten zij naar Oud Stuivekenskerke op. Onmiddellijk werd het op het vijandelijk geweervuur onthaald. Maar de beweging werd er niet door vertraagd. Achter de verkenners volgden de twee overige pelotons, welke kapitein Tavier, kalm en glimlachend, om zijn mannen vertrouwen in te boezemen, bij lenige sprongen, onder het dodelijk schroot voerde.

De andere compagnieën, zeker wel wat angstig, maar vastbesloten, gingen op hun beurt verder, eerst gelijk bij de manoeuvres, in volkomen kalmte, in de formaties voorgeschreven voor de mars onder artillerievuur. Maar het regende zoveel granaten, zo'n echte dichte hagelvlagen, dat het weldra onmogelijk was enige regelmaat in de beweging te houden. Van overal knetterde nu ook een razend geweervuur, te midden waarvan het geoefende oor van de jagers het angstwekkende, dodelijke geklapper van de machinegeweren kon onderscheiden.

Vanaf dat ogenblik rukte iedere eenheid vooruit zoals zij kon, op eigen initiatief, slechts geleid door het bondige, maar dringende bevel: "Vooruit!" En het was prachtig om ze te zien, gebruik makend van de minste beschutting die door dit wanhopig vlakke terrein geboden werd, bij kleine groepjes vooruitspringend, of in de modder vooruit kruipend, of neerhurkend in de vochtige grachten om hun geweren af te vuren.

Doden en gewonden vielen bij tientallen neer; van tijd tot tijd slingerde een goed gemikte granaat de overblijfsels van een gehele escouade (halve sectie, 8-12 soldaten – JPDC) in de lucht; de rangen smolten weg bij iedere stap; toch trokken de jagers vooruit. Een bovenmenselijke wilskracht had hun ondenkbare moed geschonken; men hoorde de gewonden hun makers aanmoedigen en weigeren

zich te laten evacueren om geen enkel man aan de gevechtlinie te onttrekken. Een weinig bleek maar nog steeds glimlachend, de rechterarm in een verband, daar een kogel hem aan de schouder had gewond, zegde luitenant Jamir, die terug kwam, aan hen die hem ondervroegen: “Bekommer u niet om mij; het gaat zeer goed; nog een kleine inspanning en de moffen gaan wijken.” En geheel alleen begaf hij zich naar de hulppost, waar geneesheer Dupont en de eerwaarde heer Van Ride hun zorgen wijdden aan de gewonden.

Tegen 11 uur bereikten de jagers de westelijke zoom van Oud Stuivekenskerke. Vanuit de nog steeds bezette huizen, bleven vijandelijke geweren en machinegeweren de dood in onze rangen zaaien.

Vastgeklonken aan de bodem, streden onze dapperen nog steeds, aangemoedigd door de vorderingen die de liniesoldaten en mariniers aan hun linkerkant maakten. En dan plots, onder deze samentrekkende beweging, weken de Duitsers: Oud Stuivekenskerke was aan ons.

Deze overwinning had helaas zware verliezen gekost aan de twee bataljons van majoor Leblanc. Op minder dan twee uur waren 300 man en 13 officieren buiten gevecht gesteld. De commandant Dupuis was zojuist gevallen, getroffen aan het hoofd van zijn bataljon dat hij tot het einde toe had aangevoerd, en door het voorbeeld van zijn heldhaftig stoïcisme had geleerd waardig te blijven van de dapperheid, die het gedurende de drie onvergetelijke dagen te Diksmuide getoond had. Kapitein Tavier, insgelijks gewond, was verplicht geweest, met de dood in het hart, zijn dappere compagnie te verlaten. En met de tranen in de ogen droegen enkele mannen onderluitenant Dupierreux weg, die lag te zieletoegen, de lenden opengescheurd door een granaatscherf; de volgende dag zou hij overlijden, na uren lange ontzettende pijn.

Voor het grootste deel zonder aanvoerders, met hun kaders en effectieven reeds verschrikkelijk uitgedund, moesten de eenheden opnieuw flink in de hand gehouden worden om te volharden in de inspanning die er hun nog te doen bleef. Juist op dit hachelijk ogenblik deed de vijand, die Oud Stuvekenskerke had moeten ontruimen, op het ongelukkige dorp dat reeds voor drie kwart was vernield, het vuur van zijn zware stukken samentrekken. De zware kerktoeren, die tot dan toe was blijven staan, stortte ineens onder de schok van de monstergranaten, en weldra bleef er nog slechts een dunne spits van over.

Hoeveel wilskracht, hoeveel moed en verheven zelfverloochening de enige nog weerbare officieren aan de dag moesten leggen om hun uitgeputte manschappen weer te verenigen, om ze langs het westen het dorp te doen omtrekken en ze vooruit te brengen naar de hoeve Van de Woude, zij alleen die reeds tragische uren beleefd hebben zouden het kunnen zeggen. Hun vastberaden houding gelukte er nochtans in dit wonder te verrichten. En de jagers wonnen terrein in het oosten, onder het meer en meer dodelijke schroot, terwijl onze kanonnen hun razende vlagen op de steunpunten, waar de vijand naartoe geweken was, afzonden.

Gedurende deze beweging slaagden de bataljons van majoor Leblanc er in, zich op hun linkerkant met het 10^e linieregiment te verbinden en met een Frans regiment dat ter versterking was aangekomen. Door de infanteristen van de bondgenoten zo, evenals zijzelf, bij sprongen te zien vooruit rukken, kregen de onzen nieuwe moed. Nadat zij de kleine rivier De Vliet waren overgetrokken, vorderden onze jagers stap voor stap over het modderige terrein, dat overal met beken doorsneden was, en kwamen zo tot op ongeveer 600 meter afstand van de hoeve Van de Woude, waar hun aanloop ditmaal gebroken werd door het onverbiddelijk vuur, dat de dood in hun rangen zaaide.

De mannen konden niet meer. Zij streden nu reeds vier dagen lang, zonder enige rust en bijna zonder voedsel. De vooruitmars in deze kleverige grond, waar men tot aan de enkels in het slijk zakke, had hen zozeer vermoeid, dat zij om zo te zeggen neergezonken lagen in de kleine modderachtige sloten die hun als loopgraaf dienden, onbekwaam om zelfs nog een geweerschot te lossen. De avond begon overigens te vallen: het voornaamste doel was bereikt, vermits de Duitsers tot op de oevers zelf van de IJzer hadden moeten wijken.

“Ik geloof, dat men ons hier kan laten sterven zonder nog verder te gaan”, zo zal een jonge sergeant kreunen, wie de koorts doet klappertanden. Bij hem snikken twee kleine jagers al klagend, terwijl enige brancardiers, die te midden van het puin van een stukgeschoten hoeve, een vensterluik waren gaan zoeken, er het bijna bloedeloos lichaam van kapitein Deudon op legden, bij wie een kogel de borst helemaal had doorboord.

Liefdevol droegen zij de dappere officier weg, die, enige dagen later in Engeland sterven zou.

Veroordelingen in België.

Wij lezen in Belgische bladen de volgende bekendmaking van de Duitse gouverneur-generaal in België.

Bij vonnis van 2 november 1915, uitgesproken door de veldkrijgsraad, zijn wegens oorlogsverraad, bestaande in spionage op het spoor, veroordeeld:

Ter dood: 1. Julius Legay, kantonnier te Cuesmes;

2. Jozef Delsaut, schoenwarenfabrikant te Cuesmes;

3. Karel Simonet, dagloner te Bergen.

Tot 12 jaar dwangarbeid: Arthur Legay, spoorwegaarbeider te Cuesmes.

Sedert begin februari ll. hebben de veroordeelden, op aanstoken van de vijand, alle naar het front gaande of van daar terugkerende troepentransporten voor twee spoorlijnen opgeschreven en hun aantekeningen aan de vijandelijke inlichtingsdienst doen toekomen. Het vonnis werd bekrachtigd. De doodstraffen zijn door de kogel voltrokken.

Brussel, 6 november 1915.

Het gouvernement.

De uit- en doorvoer van binnenlands gemunt en ongemunt goud, goudlegeringen enz. is volgens een verordening van de Duitse regering verboden. Het verbod is niet van toepassing op de rijksbank.

Uit Antwerpen.

De Duitse gouverneur van Antwerpen heeft de volgende verordening uitgevaardigd:

Alle op gele bulletin bij de Kraftfahrstelle Antwerpen aangegeven voorraden van Automobiel- en Motorrijwielbanden (buiten- en binnenbanden), nieuwe of gebruikte, ook deze welke voor oude rekgom gebruikt kunnen worden, zijn tot en met 20 november 1915 bij het gummidepot der Kraftfahrstellen, Minerva-Fabrik, Berchem, Karel Oomsstraat, van 9 tot 12 en 15 tot 18 uur (Duitse tijd) af te leveren.

Deze verordening is voorlopig alleen maar geldig voor Antwerpenstad en de gemeenten tot de buitenforten. Voor verder afgelegen

gemeenten in de provincie Antwerpen gelden de verordeningen van de bevoegde Kreischefs.

De afgeleverde banden worden op de Kraftfahrstelle nagezien, geschat en betaald volgens hun waarde.

Het bewijs der gedane aanmelding van de afgeleverde goederen moet aangeboden worden.

Alle bovenvermelde banden enz., welke tot 20 november 1915 niet afgeleverd zijn, worden als eigendom van het Duitse rijk beschouwd en aangeslagen.

Voor de gekwetste Belgen.

Aan de in de oorlog gekwetste en aan de beterhand zijnde Belgen werd van particuliere Belgische zijde reeds steun verleend. Het handwerk, dat zij in de Belgische hospitalen verrichtten, de voorwerpen, die zij er vervaardigden, werden vergoed en de winst, die er gemaakt werd op de verkoop van de vervaardigde voorwerpen, werd gestort in een fonds, waaruit hulp verleend werd aan hen, die in de oorlog verminkt waren.

De Belgische regering heeft nu haar steun aan de van Belgische particuliere zijde opgerichte vereniging, het Werk van de in de oorlog gekwetste Belgen geschonken. De minister van oorlog is in het bestuur daarvan vertegenwoordigd. Volgens de goedgekeurde statuten der vereniging, waarvan mevrouw de Broqueville de presidente is, zal haar zetel "tot de bevrijding van het grootste gedeelte van het Belgische grondgebied" in het Belgische consulaat te Rouen zijn. De vereniging, zo lezen wij in het Belgische Staatsblad, beoogt de verkoop tegen de hoogste prijzen van de voorwerpen vervaardigd door de Belgische soldaten in de hospitalen, in de depots van de aan de beterhand zijnde soldaten en in de bij het werk

toegetreden Belgische militaire vakscholen. Het Werk zal de grondstoffen leveren, en aan de soldaten-arbeiders een behoorlijk loon betalen, en met de winsten een fonds der verminkten oprichten, waarbij bovendien de bijdragen der leden-begiftigers alsmede alle andere giften zullen gevoegd worden.

Het fonds der verminkten zal dienen om de grondstoffen te bekostigen tot het vervaardigen van kunstmatige ledematen voor de Belgische verminkten, verder om de nodige herstellingen van die toestellen te betalen en zo nodig de buiten gebruik geraakte toestellen te vervangen. Het fonds zal ook dienen, zo zijn activa het toelaten, om aan de verminkten, die van een wezenlijke vakkundige bekwaamheid getuigen, een klein kapitaal te verlenen, opdat deze op eigen rekening, na de oorlog, kunnen werken.

Het Werk zal aan de regering de benoeming van een college van drie onderzoekers aanvragen, dat tot opdracht zal hebben het geldelijk beheer van het comité na te zien.

Belgisch comité te Londen.

Bij besluit van de koning der Belgen van 1 november 1914 was er te Londen een commissie in het leven geroepen, wiens taak het is om, in overleg met de Engelse overheid en particuliere inrichtingen de belangen te behartigen van de Belgische vluchtelingen in Engeland.

Bij besluit van de koning der Belgen zijn thans benoemd tot leden van die commissie: J. Warnant, plaatsvervangend Belgisch senator, Ortegat en E. H. G. Standaert, leden van de Belgische kamer.

Aan het lid der Belgische kamer, L.I.M. Maeyersoën en E. Cartier de Marchienne, gezant van België te Peking, is ontslag verleend als leden der commissie.